

A. RODIN

Ἡ πτώδις τοῦ Ἰκάρου.

Ο Π Ο Λ Ε Μ Ο Σ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ

ΠΟ τους ἀρχαιοτάτους χρόνους οἱ ἄνθρωποι ἐδοκίμασαν διὰ τῆς τέχνης ν' ἀπεικονίσουν τοὺς πολέμους των. Ἀρχαῖο-τάται τοιχογραφίαι τῶν Ἀσσυρίων παριστάνουν μάχας καὶ πολέμους. Ἡ Αἰγυπτιακὴ τέχνη μᾶς ἔχει δώσει μερικὰ ἀριστουργήματα διὰ τῶν ὁποίων γνωρίζομεν τὰ μέσα τῆς ἐπιθέσεως καὶ τῆς ἀμύνης κατὰ τοὺς χρόνους τῶν

Ραμσῆ καὶ κατόπιν. Ἀκόμη καὶ ναυμαχίαις ἔχρουν ἀπεικονίσαι θαυμασίως οἱ Αἰγύπτιοι. Ἄρματα, ἵπποι, κάμηλοι, πολιτορικτικὰ μηχαναῖ, καταπέλται, ἐλέφαντες, λέοντες, καὶ ὅλα τὰ μέσα τῆς καταστροφῆς ποὺ μετεχειρίσθησαν οἱ ἄνθρωποι εὗρηξαν ἀπῆχρουν εἰς τὴν τέχνην καὶ διὰ τοῦτο ἐσώθησαν μέχρις ἡμῶν τὰ μέσα καὶ οἱ τρόποι, μὲ τὰ ὁποῖα κατὰ διακόριους ἐποχὰς ἐπολέμησαν.

Περὶφημος εἶνε ἡ μεγάλη μάχη τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου κατὰ τοῦ Δαρείου ὅπως σώζεται εἰς τὸ μωσαϊκὸν τῆς Νεαπόλεως ἔχει τὴν φυσικότητα καὶ κίνησιν καὶ ζωὴν καὶ προσωπικὴν καὶ ὀρμὴν, ὥστε νομίζει κανεὶς, ὅτι εἶνε μᾶλλον σημερινὸν ἔργον ζωγραφικῆς παρὰ ψηφιδωτῶν ἐργασθῆν πρό δύο χιλιάδων ἐτῶν.

Οἱ Τροῖνοι πόλεμοι ἔδωσαν ἀπειρίαν θεμάτων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Τέχνην καὶ τὴν Ἑλληνικὴν φαντασίαν καὶ ἂν τ' ἀριστουργήματα τῆς Ἑλληνικῆς ζω-

γραφικῆς δὲν σώζονται, ὅμως ἀπὸ τὰ θαυμάσια σχέδια τῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ μερικὰ ἀριστουργηματικὰ γλυπτὰ θαυμάζομεν τὴν ἔκτακτον ἰδιοφυσίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν ρώμην τῶν ἀκρίμων σωματίων.

Οἱ Ῥωμαῖοὶ πόλεμοι μᾶς ἔδωσαν μερικὰ καταπληκτικὰ πολεμικὰ ἔργα τῶν βαρβάρων ἐπιδρομῶν τῶν Ῥωμαίων. Ἦ ἀνάγλυφα τῆς ἀψίδος τοῦ Τραϊανοῦ καθὼς καὶ τῆς κολώνας τοῦ Ἀντωνίνου μαρτυροῦν τοὺς θρίαμβους τοῦ πολεμικοῦ μένους τῶν Ῥωμαίων.

Ἄπειρα εἶνε καὶ τὰ πολεμικὰ ἔργα κατὰ τὸν Μεσαίωνα, τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναγεννήσεως τῶν Τεχνῶν.

Ἡ μάχη τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου κατὰ τοῦ Μαξεντίου εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Βατικανοῦ εἶνε ἴσως ὁ μεγαλειότερος πολεμικὸς πίναξ ποὺ ὑπάρχει εἶνε σύνθεσις τοῦ Παραλλῆλου, ἐκτελεσθεῖσα ἀπὸ τὸν μαθητὴν τοῦ Ἰούλιου Ῥωμαίου. Ἡ καταπληκτικὴ αὕτη σύνθεσις εἰς τὴν ὁποίαν ὁ μεγαλοφυὴς καλλιτέχνης ἤθελε νὰ δεῖξῃ τὸν θρίαμβον τοῦ Σταυροῦ κατὰ τῶν εἰδωλολατρῶν ἔχει περίπου τριάκοντα μέτρα μήκος μὲ δέκα ὕψος... Ἡ μάχη διεξάγεται παρὰ τὴν γέφυραν Μιλβιο πλησίον τῆς Ῥώμης ὅλα εἶνε εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ εἰς κίνησιν ὀρμητικὴν, ἄλογα, πολεμισταῖ, ἀσπίδες, δόρατα, ἐπιτιθέμενοι, ἀνθιστάμενοι, πνιγμένοι στὸν ποταμὸν καὶ εἰς τὸ μέσον ὁ Κωνσταντῖνος νικητῆς καὶ θριαμβευτῆς καθοδηγεῖται ὑπὸ ἀγγέλων ν' ἀναστηλώσῃ τὸν σταυρὸν ἐπὶ τῆ. Ῥώμης.

Ὁ Χάινς-Χολμπάιν ὁ μεγάλος Γερμανὸς ζωγράφος ἀπεικόνισεν ἐπίσης τοὺς Μεσαιωνικοὺς πολέμους μὲ τὴν Τευτονικὴν ἀντίληψιν τῆς ἐποχῆς του.

Ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ πρὸ πολὺ ἀπὸ κάθε ἄλλον λάτῃ ἠσθάνθησαν βαθυὰ τὸν πόνον τῶν νικημένων καὶ εἶχαν ἀκόμη δυνάμεις σωματικὰς παραλλήλως μὲ τὴν πνευ-